

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้า
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเลือกตัวอย่างประชากร
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนจริยธรรม การพัฒนาจริยธรรม ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาจริยธรรม จากหนังสือ วารสาร งานวิจัย และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางประกอบการวิจัย ตลอดจนทั้งขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาจริยธรรม เป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาจริยธรรม ตามหลักสูตรสังคมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นโดยการสอนในห้องเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนการมีปะทะสัมพันธ์กับนักเรียนนอกเวลาสอน เป็นแบบ

สอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาจริยธรรมเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

2.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขข้อความเพื่อพิจารณาและ เสนอแนะความเหมาะสม และครอบคลุมความตรงในเนื้อหา (Content Validity)

2.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสังคัมศึกษา โรงเรียนลำริต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนปทุมคงคา จำนวน 20 คน ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากรจริงสำหรับการวิจัย เพื่อดูปัญหาในการใช้แบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ได้ปรับปรุงในด้านการใช้ภาษาให้รัดกุมแก้ไขตัว เลือกที่ยังไม่สมบูรณ์ ตัดคำถามบางข้อที่เห็นว่าไม่มีความหมายโดยตรงต่อการวิจัย ตลอดจนปรับปรุงรูปแบบของแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับตัวอย่างประชากรจริงที่เลือกไว้

3. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนวิชาสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ทั้งโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนในเครือคำล้นาต่าง ๆ ประเภทละ 15 โรงเรียนทั้งหมด 45 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โรงเรียนที่ได้รับเลือกจะกำหนดให้ครูสังคัมศึกษา 10 คน ในโรงเรียนนั้นเป็นตัวอย่างประชากรของการวิจัย

ตัวอย่างประชากรของการวิจัย

โรงเรียนรัฐบาล

1. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย	2. โรงเรียนโยธินบูรณะ
3. โรงเรียนวัดสุทัศน์วราราม	4. โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
5. โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์	6. โรงเรียนสตรีวิทยา
7. โรงเรียนวัดราษารวาส	8. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ

9. โรงเรียนลำปางน้ำผึ้ง	10. โรงเรียนราชวินิตมัธยม
11. โรงเรียนหอวัง	12. โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม
13. โรงเรียนดอนเมือง	14. โรงเรียนมทรธวาราม
15. โรงเรียนอัสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย	

โรงเรียนราษฎร์

1. โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย	2. โรงเรียนอานวยศิลป์
3. โรงเรียนเขมะสิริอนุสสรณ์	4. โรงเรียนราชินีบน
5. โรงเรียนปανεันท์วิทยา	6. โรงเรียนรุจีเลวีวิทยา
7. โรงเรียนศรีวิกรม์	8. โรงเรียนสมถวิลราชดำริ์
9. โรงเรียนสตรีวรนาถบางเขน	10. โรงเรียนโศภิตศึกษา
11. โรงเรียนเพชรรัตน์	12. โรงเรียนบูรณะวิทย์
13. โรงเรียนศึกษาวัฒนา	14. โรงเรียนสว่างวัฒนา
15. โรงเรียนวรุฒรวิทยา	

โรงเรียนในเครือค่านาต่าง ๆ

1. โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย	2. โรงเรียนอัสสัมชัญ
3. โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์	4. โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
5. โรงเรียนเซนต์ดอมินิก	6. โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์
7. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์	8. โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา
9. โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย	10. โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
11. โรงเรียนนักบุญโยนออฟอาร์ค	12. โรงเรียนแม่พระฟาติมา
13. โรงเรียนสตรีไทยมุสลิม	14. โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
15. โรงเรียนภารตวิทยาลัย	

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ตัวอย่างประชากรตอบด้วยตนเอง โดยมีหนังสือนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหัวหน้าสถานศึกษา ชี้แจงจุดมุ่งหมายของการวิจัย และขออนุญาตให้ครูส่งคัมภีร์ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยกำหนด วัน

เวลาที่จะไปรับไว้ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 450 ฉบับ ได้รับคืนทั้งสิ้น 375 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33 แยกตามประเภทโรงเรียนได้ดังนี้คือ โรงเรียนรัฐบาลส่งแบบสอบถามไป 150 ฉบับ ได้รับคืนมา 133 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.67 โรงเรียนราษฎร์ส่งแบบสอบถามไป 150 ฉบับ ได้รับคืนมา 128 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.33 โรงเรียนในเครือศาสนาต่าง ๆ ส่งแบบสอบถามไป 150 ฉบับ ได้รับคืนมา 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.00

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีวิธีดำเนินการดังนี้

5.1 คำวณหาค่าร้อยละของคำตอบแบบเลือกตอบ (Multiple choice)

ในแต่ละประเด็น ผู้วิจัยคิดคำตอบเฉพาะค่าร้อยละของผู้ตอบเท่านั้น

5.2 คำวณหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating-Scale)

โดยกำหนดค่าคะแนน (Weight) ออกเป็นระดับตามวิธีของลิเคิร์ต¹ (Likert) ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเป็น	5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนเป็น	4
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนนเป็น	3
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนนเป็น	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น	1

จากการกำหนดค่าดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตรดังนี้²

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\bar{X} = \text{มัธยฐานเลขคณิต}$$

$$\sum fX = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด}$$

¹ John W. Best, Research in Education, 2d ed. (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1970), p. 175.

² ประคอง วรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 40.

เมื่อได้คะแนนแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของระดับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ดังนี้

4.56 - 5.00	ความหมาย	เห็นด้วยมากที่สุด
3.56 - 4.55	ความหมาย	เห็นด้วยมาก
2.56 - 3.55	ความหมาย	เห็นด้วยปานกลาง
1.56 - 2.55	ความหมาย	เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.55	ความหมาย	เห็นด้วยน้อยที่สุด

5.3 คำนวณหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่าแต่ละข้อ โดยใช้สูตรดังนี้¹

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

$$S.D. = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$\sum fX = \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณด้วยความถี่}$$

$$\sum fX^2 = \text{ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละระดับคูณด้วยความถี่}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด}$$

5.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาจริยธรรมตามหลักสูตรสังคัมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นโดยการสอนในห้องเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนการมีปะทะสัมพันธ์กับนักเรียนนอกเวลาสอน ระหว่างโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนในเครือค้าส่งต่าง ๆ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ถ้าการทดลองมีนัย

¹ ประคอง กระณัฐ, สถิติค่าสถิติประยุกต์สำหรับครู, หน้า 51.

สำคัญในตัวประกอบใด จะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิตที่แตกต่างกันเป็นคู่ ๆ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)¹

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.5 รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะจากคำถามแบบปลายเปิด และนำเสนอบรรยายเป็นความเรียง

6. การนำเสนอข้อมูล

นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 5 มาเสนอในรูปตารางและความเรียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Gene V.Glass and Julian C. Stanley, Statistical Methods in Education and Psychology (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1970), p. 357.